

Literární procházky Knihovny města Ostravy

Za ostravskou literaturou na haldě Ema

KNIHOVNA!!!

Údolí Burňa

Údolí Burňa pod dnešní haldou Ema – právě zde bylo v druhé polovině 18. století objeveno uhlí. Tato černá hořlavá hornina způsobila v průběhu let rozvoj i zkázu Ostravy. Díky její těžbě a následnému rozkvětu dalších průmyslových odvětví se Ostrava ještě v 19. století zařadila mezi nejvýznamnější industriální centra rakousko-uherského mocnářství. A snad i díky uhlí je Ostrava dnes třetím největším městem naší republiky.

Těžba uhlí však neposkytovala místním lidem jen nové pracovní příležitosti a z nich plynoucí zlepšení životní úrovně, ale zároveň i spoustu bolesti, smutku a utrpení. Svě by o tom věděly všechny ty ubohé hornické vdovy. A co teprve samotní havíři?

Jan Balabán a Petr Hruška při výstupu na haldě Ema (foto - Martin Popelář)

Ostravští brenpartáci

Teplá zem ostravských hald vábila v minulosti lidi bez domova i ty nejtragičtější ostravské chachary. Co tyto lidské trosky na haldách opakovaně hledaly, bylo teplo struskových „bonbonů“, jež je dokázalo ochránit i v těch nejchladnějších částech roku. K brenpartákům patřil však neodmyslitelně především bren, který tito lidé z hald denně s chutí popíjeli a v jehož důsledku nejednou přicházeli i o zrak.

Osudy ostravských haldářů inspirovaly v průběhu 20. století celou řadu místních spisovatelů. Nejpůsobivějším literárním dílem na toto téma se stala novela Zpráva o státu Halda komunistickým režimem silně perzekuovaného autora Věnceslava Juřiny. To právě na motivy této knihy uvedlo Divadlo Aréna před lety svou kultovní hru Brenpartija.

Jeden z ostravských haldářů (foto převzato z fondu Regionálního oddělení KMO)

„V brenovém opojení nikdo nereagoval. Nad haldou vyšel kulatý měsíc, vše kolem ozářil tajemným světlem, takže bylo vidět celé bojiště s padlými po bitvě. Jako vždy zvítězil bren.“

Věnceslav Juřina, Zpráva o státu Halda

Halda Ema dnes (foto - Petr Ligocký)

Haldexiády

Napadlo by vás někdy, že by se opuštěná halda mohla stát místem odvážných uměleckých happeningů a výstav?

Koncem 80. let nacházeli na haldě Ema své útočiště členové umělecké skupiny Přirození, kteří zde uskutečňovali své bujaré Haldexiády. I když se tato umělecká formace v čele s bratry Balabánovými, Jiřím Surůvkou a Zdeňkem Janošcem Bendou v ostravském kulturním životě dlouho neohřála, byla to právě ona, kdo měla mít zásadní vliv na celou zdejší polistopadovou uměleckou scénu.

Členové umělecké skupiny Přirození v klubu Černý pavouk (foto převzato z fondu Regionálního oddělení KMO)

Červená halda aneb „tudy šel anděl“

Halda Ema – unikátní „ostravská sopka“ s jinde nenapodobitelným geniem loci vznikla podobně jako jiné ostravské haldy z odpadiště vytěžené důlní hlušiny. Dnes se jedná o turisticky velmi oblíbenou přírodní atrakci s unikátní teplomilnou faunou a flórou, ale hlavně s oním úžasným dechberoucím výhledem na celé tohle – jak píše básník Petr Hruška – „vyřabované město“ i na nedaleké Beskydy.

Halda Ema byla jedním z nejoblíbenějších míst ostravského spisovatele a mistra existenciální povídky Jana Balabána; velmi sugestivně ji vykreslil např. v románu Kudy šel Anděl.

Jan Balabán (foto - Martin Popelář)

Okruhy literárních procházek Knihovny města Ostravy

- ✓ Ostrava – město literatury I. Od Pavouka k Lesu
- ✓ Ostrava – město literatury II. Nejmladší ostravská literatura
- ✓ Ostravské literární Jaroslava Žily
- ✓ S hrůzou v zádech. Literární „výšlap“ na Emu po stopách ostravských hororů
- ✓ Literatura Bohumína
- ✓ Radvanicemi nejen za ostravskými spiritisty
- ✓ Literatura v Porubě – Poruba v literatuře
- ✓ Literárním Přívozem
- ✓ Literárními stezkami Moravské Ostravy

Můžete se těšit na řadu nových literárně-poznávacích okruhů nejen v Ostravě!

REGION

KNIHOVNA!!!

Rezervace jednotlivých procházek:
ligocky@kmo.cz

email: region@kmo.cz
tel.: 599 522 543, 724 137 829

www.kmo.cz/region